

Invest MRA & ROM Utrecht

Algemeen	
Aan	portefeuillehoudersoverleg economie & innovatie
Van	Anouk Pols
Datum	17 oktober 2019
Verspreiden	Nee
Kenmerk	19.0014229

Deze bespreeknotitie heeft tot doel de besluitvorming over deelname in Invest-MRA en/of ROM Utrecht in goede banen te leiden. Vier vragen staan centraal.

1. Wilt u deelnemen in een regionaal investeringsvehikel?
2. Wilt u deelnemen in één of twee investeringsvehikels?
3. Hoe wilt u de deelneming vormgeven?
4. Hoe wilt u het besluitvormingstraject vormgeven?

1. Wilt u deelnemen in een regionaal investeringsvehikel?

Versterking regionale economische structuur

In de meeste provincies zit een regionaal investeringsfonds of ontwikkelingsmaatschappij. Amsterdam en Utrecht hebben nog geen investeringsvehikel. Investeringsfondsen beogen de economische structuur van regio's te versterken en zorg te dragen voor meer bedrijvigheid en werkgelegenheid. Gemeenten wordt gevraagd om te participeren in investeringsfondsen. De reden hiervoor is niet alleen de komst van Invest-NL, maar ook de ervaringen én resultaten van andere regio's met deze organisatievorm. Uit onderzoek blijkt dat MKB bedrijven, start-ups en scale ups met een financieringsbehoefte tot € 250.000 over het algemeen erin slagen deze financiering te realiseren. Bij hogere bedragen is dit voor bedrijven lastiger. Zeker wanneer het om investeringen met een bovengemiddelde terugverdientijd gaat.

Aansluiting MKB bij landelijke en Europese structuurfondsen

Een voordeel van het hebben van een regionaal investeringsvehikel is dat het eenvoudiger is voor bedrijven om aanspraak te maken op nationale en Europese geldstromen (structuurfondsen). Deze landelijke en Europese fondsen richten zich voor hun investeringen vaak op regionale plekken, waar overheden, bedrijfsleven en onderwijs bij elkaar komen. Het groot-bedrijf weet de weg naar landelijke en Europese fondsen zelf te vinden. Het is juist het midden- en kleinbedrijf dat moeite heeft zelf de weg te vinden naar landelijke en Europese fondsen. Een regionaal investeringsfonds biedt voor hen uitkomst.

Realiseren van transities

Invest-MRA en ROM Utrecht voegen aan het economische doel van investeringsfondsen een maatschappelijk doel toe: realiseren van maatschappelijke transities. De fondsen zetten in op energietransitie en circulaire economische ontwikkeling. Het idee is dat de overheid via het investeringsfonds het marktfalen op de transities wegneemt door te voorzien in financiering die bijdraagt aan de transitie waar de markt dat onvoldoende doet.

De investeringsfondsen komen er naar verwachting hoe dan ook. Deelname van de gemeente is niet randvoorwaardelijk voor financieringsvragen van bedrijven uit Gooi en Vechtstreek. Wel doen medeoverheden een beroep op alle gemeenten in de regio om deel te nemen in het fonds, zodat het

draagvlak maatschappelijk breed gedragen is. Beide fondsen hebben een revolverend karakter: uitgeleend geld komt weer terug voor nieuwe leningen.

2. Wilt u deelnemen aan één of twee investeringsvehikels?

Gooi en Vechtstreek, hart van de Noordvleugel

In opdracht van het ministerie van Economische Zaken evalueerde Ecorys in 2016 de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen. In dit onderzoek werd geconstateerd dat er behoefte is aan een investeringsvehikel in de Noordvleugel van de Randstad. Gooi en Vechtstreek bevindt zich in het 'ellebooggewricht' van de Metropoolregio Amsterdam en de Regio Utrecht. Door deze geografische positie kan de regio ook een verbindende rol spelen in de economische ontwikkeling en de grensoverschrijdende opgaven. De Regio Gooi en Vechtstreek neemt namens de gemeenten deel aan het convenant Metropoolregio Amsterdam. De gemeente Hilversum maakt onderdeel uit van de Economic Board Utrecht (EBU).

Invest-MRA en ROM Utrecht zijn complementair

De fondsen zijn inhoudelijk en financieel complementair. ROM Utrecht richt zich op gezondheid, energietransitie en media/IC. Invest-MRA richt zich op energietransitie en circulaire economie. Daarmee sluiten beiden fondsen goed aan op het profiel van Gooi en Vechtstreek: een gezonde, groene en (media)creatieve regio. ROM Utrecht financiert projecten met een bijdrage tussen de € 250.000 en € 2,5 miljoen en richt zich daarmee op het MKB. Ook Invest-MRA richt zich op het MKB maar dan wel met projecten met een financiering tussen € 2,5 en € 5 miljoen.

Voor Gooi en Vechtstreek is het van belang dat er voldoende aandacht wordt besteed aan voor de regio belangrijke economische sectoren, te weten media en zorg. Voor ROM Utrecht geldt dat media (digitalisering) en zorg (gezond leven) rechtstreeks in de scope van het fonds zijn opgenomen. Voor Invest-MRA is dit indirect ook het geval. De financiële scope van ROM Utrecht lijkt iets beter aan te sluiten bij de gemiddelde financieringsvraag van het MKB uit onze regio. Uiteraard kennen beide ontwikkelingen periodiek evaluatiemomenten, waarop aan aandeelhouders/ participanten de koers kunnen bijstellen.

3. Hoe wilt u de deelneming vorm geven?

Onderwerpen om met elkaar te bespreken zijn:

1. Financiële omvang van de deelneming(en)
2. Participatie vanuit de Regio of vanuit de gemeenten
3. Inrichting van de participatie van de Regio of de gemeenten
4. Wat te doen met het rendement op de deelneming

Financiële omvang

Invest-MRA schat in dat gemeenten ongeveer 1% van hun begroting bijdragen aan de fondsvorming. Voor de gemeenten Gooi en Vechtstreek betekent dit een deelname van p.m. € 6,5 miljoen. ROM Utrecht gaat uit van een vast bedrag € 15 miljoen voor deelnemende gemeenten. Wat dit betekent voor de deelname van Gooi en Vechtstreek is afhankelijk van de participatie van de andere gemeenten. Voorstel is om deel te nemen in beide fondsen. Gelet op deze dubbele deelneming gaan we uit van een lagere deelname per fonds. Vooralsnog zijn we uitgegaan van € 2,5 miljoen in Invest-MRA en € 2,5 miljoen in ROM Utrecht. Gelet op het verschil in omvang tussen beide fondsen – Invest-MRA (€ 100 miljoen) en ROM Utrecht (€ 50 miljoen) zou je ook een 1/3 versus 2/3 verhouding toe kunnen passen op de deelneming vanuit Gooi en Vechtstreek.

Deelneming vanuit Regio of gemeenten

De vraag is wie gaat participeren. Gemeenten kunnen individueel besluiten om te participeren, ook kunnen de gemeenten gezamenlijk participeren vanuit de Regio Gooi en Vechtstreek. Regio Gooi en Vechtstreek neemt namens de gemeenten als deelregio deel in het convenant MRA. In Utrecht neemt de gemeente Hilversum deel. Deelneming vanuit de Regio vraagt 2/3 meerderheid van de gemeenteraden. Voordeel van deelname vanuit de Regio is dat de gemeenten gezamenlijk een lening bij de BNG af kunnen sluiten, waardoor alleen de rentelasten en de exploitatiekosten jaarlijks aan de gemeenten worden doorgerekend. De bijdrage per gemeente blijft hierdoor onder de € 1 per inwoner. Indien gemeenten een groot eigen vermogen hebben, kan dit voordeel ook als nadeel worden gezien.

Indien de gemeenten afspreken vanuit de Regio deel te nemen in ROM Utrecht is het verstandig om op termijn deelname aan de Economic Board Utrecht ook vanuit de Regio vorm te geven. Nu participeert de gemeente Hilversum in de Economic Board Utrecht voor € 1 per inwoner. Mogelijk dat een participatie vanuit de Regio leidt tot een hogere afdracht aan de Economic Board Utrecht.

4. Besluitvormingstraject

Het is van belang goed met elkaar stil te staan bij de inrichting van het besluitvormingstraject. Veel is afhankelijk van hoe goed raadsleden en collega bestuurders zijn geïnformeerd over de opzet en de potentie van Invest-MRA en ROM Utrecht. Tegelijk is het van belang tempo te maken om bij de inrichting van de investeringsfondsen voldoende invloed uit te kunnen oefenen op het investeringskader en de benoeming van de raad van commissarissen. Bij de inrichting van het besluitvormingstraject is het verstandig stil te staan bij een aantal aandachtspunten:

1. Informatievoorziening aan het college / het Regiobestuur
2. Informatievoorziening aan raadsleden
3. Het besluitvormingstraject (een instemmings-procedure vanuit de Regio vraagt minimaal 8 weken en meestal 10 weken)

Vorstel is om raadsleden in november en december lokaal in commissies te informeren. Tegelijk start het dagelijks bestuur van de Regio vanaf eind november het besluitvormingstraject. Zo verliezen de gemeenten niet te veel tijd en is er toch voldoende aandacht voor de informatiepositie van gemeenten om zorgvuldig de besluitvorming op te zetten.